

ШЫН

1969 ч.
АПРЕЛЬ
25

ПЯТНИЦА
№ 98 (7944)

Өртөө 2 көп.

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-нин Дээди
Совединин болгаш Министрлер Чөвүлелинин органы

(СЭКП ТК-НЫН МАЙ 1-ГЕ КЫЙГЫРЫЛАРЫН ДАНУ.)

ЭКОНОМИКТИГ ДУЗАЛАЖЫЛГА ЧӨВҮЛЕЛИНИН СЕССИЯЗЫ АЖЫТТЫНГАНЫНЫН ДУГАЙЫНДА

Экономикалык Дузалажылга Чөвүлелинин сессиязы Болгария Улус Республикасы, Венгрия Улус Республикасы, Германия Демократия Республикасы, Польша Улус Республикасы, Румыния Социалист Республикасы, Совет Социалист Республикаларынын Эмгекчилеринин болгаш Чехословакия Социалист Республикасынын коммунисттер болгаш аялчылар партияларынын удуртуктарынын база чакыратып баштыларын кыргызга-бизде апрель 23-те Москвада ачылган эгелен.

Төлөөлөрүн составында кирип турарлар болза:

Болгария Улус Республикадан — БКП ТК-нын Бирги секретары, БУР-нун Министрлер Чөвүлелинин Даргазы эш Т. Янков (төлөөлөрүн баштыгы), БКП ТК-нын Политбюро-нун кеңигүү, БКП ТК-нын секретары эш С. Тодоров, БКП ТК-нын Политбюро-нун кеңигүү, БУР-нун Министрлер Чөвүлелинин Даргазынын оралакчысы, БУР-нун Плана-нның төлөөлөрүн баштыгы, БКП ТК-нын Плана-нның экономика кылдыгынын эргекчилиги эш С. Георгов, Венгрия Улус Республикадан — ВСАП ТК-нын Бирги секретары эш Я. Кадар (төлөөлөрүн баштыгы), ВСАП ТК-нын Политбюро-нун кеңигүү, Венгрия Улус Республикасынын Даргазы эш Е. Фок, ВСАП ТК-нын Политбюро-нун кеңигүү, Венгрия Улус Республикасынын Даргазы эш А. Апро, ВСАП ТК-нын Политбюро-нун кеңигүү, ВСАП ТК-нын секретары эш Р. Ньерс, ВСАП ТК-нын кеңигүү, БУР-нун ССР-де элчини эш И. Сипка;

Германия Демократия Республикадан — ГСЧП ТК-нын Бирги секретары, ГДР-нун Күрүнө Чөвүлелинин Даргазы эш В. Ульбрихт (төлөөлөрүн баштыгы), ГСЧП ТК-нын Политбюро-нун кеңигүү, ГДР-нун Министрлер Чөвүлели-нин Даргазы эш В. Штоф, ГСЧП ТК-нын Политбюро-нун кеңигүү, ГСЧП ТК-нын секретары эш Э. Хонеккер, ГСЧП ТК-нын Политбюро-нун кеңигүү, ГСЧП ТК-нын секретары эш Г. Маттар, ГСЧП ТК-нын Политбюро-нун кеңигүү, ГСЧП ТК-нын секретары эш Г. Аксен, ГСЧП ТК-нын кеңигүү, ГДР-нун Министрлер Чөвүлели-нин Даргазынын оралакчысы эш Г. Байс, ГСЧП ТК-нын кеңигүү, ГДР-нун Министрлер Чөвүлелинин Даргазынын оралакчысы эш Г. Шюрер, ГСЧП ТК-нын кеңигүү, ГДР-нун сан министри эш Г. Бем, бүгүн эргелет мисист, ГДР-нун ССР-де элчини эш Р. Люккендорф;

Польша Улус Республикадан — МАРП ТК-нын Бирги секретары, МАРП ТК-нын Министрлер Чөвүлелинин Даргазы эш Ю. Цедзиб (төлөөлөрүн баштыгы), МАРП ТК-нын Политбюро-нун кеңигүү, МАРП ТК-нын секретары эш Д. Мольжани, МАРП ТК-нын кеңигүү, МАРП ТК-нын Министрлер Чөвүлелинин Даргазынын оралакчысы эш Д. Гомбока, МАРП ТК-нын кеңигүү, МАРП ТК-нын секретары эш Д. Солон, МАРП ТК-нын кеңигүү, МАРП ТК-нын секретары эш И. Дувацки;

Румыния Социалист Республикадан — РКП ТК-нын Чингиле секретары, РСР-нун Күрүнө Чөвүлелинин Даргазы эш Н. Чаушеску (төлөөлөрүн баштыгы), РКП ТК-нын Күсүмунун болгаш Доктамыл Президентунун кеңигүү, РСР-нун Министрлер Чөвүлелинин Даргазы эш И. Мэурер, РКП ТК-нын Күсүмунун кеңигүү болгаш секретары, РСР-нун Күрүнө Чөвүлелинин Даргазынын оралакчысы эш М. Мовеску, РКП ТК-нын Күсүмунун кеңигүү, РСР-нун Министрлер Чөвүлелинин Даргазынын оралакчысы эш Г. Рудеску, РКП ТК-нын Күсүмунун кеңигүү, РСР-нун Күрүнө план комитетинин даргазы эш М. Берглану, РКП ТК-нын кеңигүү, РСР-нун ССР-де элчини эш Г. Маринеску;

Совет Социалист Республикадан — СЭКП ТК-нын Чингиле секретары эш Л. И. Брежнев (төлөөлөрүн баштыгы), СЭКП ТК-нын Политбюро-нун кеңигүү, ССР-нун Министрлер Чөвүлелинин Даргазы эш А. Н. Косыгин, СЭКП ТК-нын Политбюро-нун кеңигүү, СЭКП ТК-нын секретары эш А. П. Кирленко, СЭКП ТК-нын секретары эш К. Ф. Катусев, ССР-нун Министрлер Чөвүлелинин Даргазынын оралакчысы эш В. А. Кириллин, ССР-нун Министрлер Чөвүлелинин Даргазынын оралакчысы эш М. А. Лесечко, СЭКП ТК-нын килдиз эргекчилиги эш К. В. Русаков;

Чехословакия Социалист Республикадан — ЧКП ТК-нын Бирги секретары эш Г. Гусак (төлөөлөрүн баштыгы).

ЭН БИЧЕЛЕРЖЕ ОНЗА КИЧЭЭНГЕЙ

ССР-нин Дээди Совединин Националдар Совединин Улус өөредилгенин, өргөм, культура талазы-биле комиссиязы апрель 23-те урууларынын албан черлеринин ажылынын дугайында айтырып чыгаалашкан. 1969 чылда ССР-нин улус аял-агыйын хөгжүдериин планын болгаш Күрүнө бюджетин чыгаалашкан турда, Националдар Совединин доктаамал комиссияларынын кирип келген саналарын, сүмелерин дугаар аял-агыйын республикаларын министрлер чөвүлелин, ССР-нун министрстволары биле ведомстволарынның ап турар хемчеглеринин дугайында дыңдыгыларын чыгаалашкан.

Комиссиянын хуралына кирипкен депутаттар кирип-келген аял-агыйын кыргызга келген улус аял-агыйын чыгаалашкан. Көрдүрүлгө школа пазанын четтеги урууларынын албан черлерин биле халкырагында халкырагында оранок халкыс дегендеги, Азербайжан, Тажик, Литва болгаш еске-даа республикаларын байдалы ыды.

Школа пазанын четтеги урууларын албан черлеринин тудуг планы ылаңгыя Узбек, Казах, Тажик, Азербайжан болгаш Эстон республикаларда күөстүнмейн турар деп, Комиссия дегендеги. Чаштарын ортузунга кижиндиге аял-агыйын улам сайыраңгайдырынын, урууларын күш-дымыр, аял-агыйын болгаш эстетиктиг кижиндигенин аял-агыйын экижидеринин өргөм чыгаалашкан улус өөредилгенин органдарын онза кичээнгейн ук Комиссия улаңдырган.

Комиссия урууларын албан черлеринин тудугу калбарт-кырып болгаш аял-агыйын экижидеринин улаң саял-агыйын берген. Урууларын кижиндигин улам сайыраңгайдырынын айтырыгынын, школа өөредилгенин оларын белектеринин онза кичээнгей салыры ССР-нин чырымынын министрстволарга, оң чер-терде органдарына сүмдөөн.

(СЭТА).

ЧКП ТК-нын Президентунун кеңигүү, ЧССР-нун Федералдык Чазанын даргазы эш О. Черник, ЧКП ТК-нын секретары эш А. Илдра, ЧССР-нун Федералдык Чазанын даргазынын оралакчысы эш Ф. Гамоза, ЧССР-нун план-агыйын министри эш Ф. Власак, ЧССР-нун ССР-де элчини эш В. Коупки.

Совет Эвделинин төлөөлөрүн баштыгы, СЭКП ТК-нын Чингиле секретары эш Л. И. Брежнев эге соат-биле сессия-ны аялтыкан.

Сессиянын ажылынын хун чурумун бадылаан соонда оон кирипкелери хун чурумунда тургустунган айтырылаларын чыгаалашкан эгелен.

Хуралдарга СЭКП ТК-нын Политбюро-нун кеңигүү, ССР-нун Министрлер Чөвүлелинин Даргазы эш А. Н. Косыгин, ПКАП ТК-нын Бирги секретары эш В. Гомузка, ГСЧП ТК-нын Бирги секретары, ГДР-нун Күрүнө Чөвүлели-нин Даргазы эш В. Ульбрихт, ВСАП ТК-нын Бирги секретары эш Я. Кадар олар чыгаалашкан.

Өргөлгү хуралды СЭКП ТК-нын Чингиле секретары эш Л. И. Брежнев, кезекки хуралды БКП ТК-нын Бирги секретары, БУР-нун Министрлер Чөвүлелинин Даргазы эш Т. Янков даргалаан.

Сессиянын ажылы аял-агыйын, эш-хуурун байдалына өртүп турар.

Апрель 23-те Экономикалык Дузалажылга Чөвүлелинин сессиянын хуралдарына СЭКП ТК-нын Политбюро-нун кеңигүүнери эштер Г. И. Воронов, К. Т. Мазуров, Д. С. Полянский, А. Н. Шелепин, СЭКП ТК-нын Политбюро-нун кеңигүүнине кандидаттар эштер В. В. Гриншп, П. Н. Демичев, Д. Ф. Устинов, СЭКП ТК-нын секретарлары эштер И. В. Капитанов, М. С. Соломенцев олар олурган.

(СЭТА).

АНЫЯКТАРНЫН ХОСТУГ ҮЕ-ШАГЫ

РСФСР-нун Дээди Совединин Аныяктар
херектеринин талазы-биле комиссиясында

Депутат А. В. Гоголевтин даргалааны-биле РСФСР-нин Дээди Совединин Аныяктар херектеринин талазы-биле комиссиянын хуралы болган. Хуралда беш хун аял-агыйын ийди-биле аныяктарын хостуг үе-шагынын айтырылаларын чыгаалашкан. Чыгаалашкан РСФСР-нин чырымынын министрстволуун, дээди болгаш ортумак тускай өөредилге министрстволуун, культура министрстволуун, РСФСР-нун Министрлер Чөвүлелинин чындаа күш-культура болгаш спорт комитетинин ийди-биле, аял-агыйын чон депутаттарынын Бранск, Иваново область Советтеринин күсүмунун диндыгыларын чыгаалашкан. Федерациянын министрстволары биле ведомстволары, АССР-лерин Министрлер Чөвүлелин, чер-черин аял-агыйын чон депутаттарынын Советтеринин күсүмунун аныяктарын кижиндигенин, өөредилгенин, профессионалдыг белектерин, дыңдыгыларын айтырылаларын талазы-биле улам хой, боттук аял-агыйын кылым турар деп чыгаалашкан. Аныяктарын билгилерин белидирине база күш-культура, культура-массалыг, камгала-спорт аял-агыйын кымырына кирипкелерин оларын дыңдыгыларын хунер улам эки аял-агыйын турар апарган.

Аныяктарын хостуг үе-шагы таарымчалыг аял-агыйын.

да улуг четтер аял-агыйын бар деп комиссиянын хуралы дегендеги. Культура-чырымынын черлеринин органдары турар чандык аял-агыйын идея, мергейл талазы-биле чымыс дегендеги эрткин, аныяктарын ийди-биле херектерин халдырайын турар. Массалыг спорт болгаш туризм аял-агыйын чорударына дыңдыгыларын хунерин күш-культура органдарына аял-агыйын аял-агыйын турар.

Дыңдыгылар болгаш чуртталга черлеринин күш-культура, спорт кымырына таарымчалыг байдалдарын тургузарыча чоругу кичээнгей хой-хой хойларда саядынайын турар. Нанги билгилерин, профессионал-техниктиг, культура дегендеги белидирине дыңдыгыларын хунеринин бирөөн аял-агыйын аныяктарын чыгаалашкан. Камгала-спорт аял-агыйын олар, кыстарын улам калбаа-биле кижиндигенин РСФСР-нун Дээди Совединин Аныяктар херектеринин талазы-биле комиссиязы ботундун үндүргөн доктамын РСФСР-нун министрстволары биле ведомстволарына, АССР-лерин Министрлер Чөвүлелинине, аял-агыйын чон депутаттарынын край, область Советтеринин күсүмунарына сүмдөөн.

Министерстволарга ол талазы-биле дуза чедирерин Комиссия ВЦИК-тен, ВЛКСМ ТК-дан болгаш ДОСААФ-тын ТК-зындан дилдөөн.

Даман ортулуктуң Москвада келген маадыр кызыгаржылары Кызыл шөлде.
Бетинде—Совет Эвделинин Маадырлары В. Д. Бубенин (ортузунда) болгаш Ю. В. Бабанский (оң талада).

А. Стужининин фотозу.

(СЭТА-нын фотохрониказы).

ДЫННАДЫГ

1969 чылдын февраль-март айларда районнар (хоорайлар) улус судтарынын улус төлөөктеринин согулдазын чорудар дугайында РСФСР-нун Дээди Совединин Президиумунун 1969 чылдын январь 10-да база Тыва АССР-нун Дээди Совединин Президиумунун 1969 чылдын январь 13-те үндүргөн Чарыктарын дугаар районнар (хоорайлар) улус судтарынын улус төлөөктеринин согулдазын болуп эркен.

Республиканын хоорай, суурларынга, бугуруда болгаш өөредилге черлеринде, колхоз, совхозтарына тургактык чонун 696 хуралын эрттирген. Аял 1300 улус төлөөктерин согултуткан.

Согултуткан улус төлөөктеринин 44,6 хуузу харажылар, СЭКП кеңигүүнери болгаш партия кеңигүүнери кандидаттар — 36,1 хуу, ВЛКСМ кеңигүүнери 5,0 хуу, аял-агыйын — 33,0 хуу, колхозчулар — 12,4 хуу.

Улус төлөөктеринин согулдазын органдары, белин политиктиг байдалга, РСФСР-нун Конституциясына, РСФСР-нун суд тургузуунун дугайында хоойлуга болгаш районнар (хоорайлар) улус судтарынын согулдазынын дугайында дүрүмдөгү дүштүр эркен.

ЧАСКЫ ТАРЫЛГА — БИСТИН ШАЛЫПЧЫ ФРОНТУВУС

Тыванын тараа ховуларында

САМАГАЛДАЙ. (Телефон-биле). «Чодураа» колхозун тараажылары бо чылдын часкы тарылга кампанияныче органдарын кирип, темп-тин компаттайн аял-агыйын келген районун еске аял-агыйын тараажыларын мунуш турар. Олар бөгүнге чедир 500 аял-агыйын чыгыш базырган. Сыйгынын тараа шөлдери биле бир аял-агыйын агрегат апрель 22-де кызыл-тас чыгыш эгелен. ДТ-54 трактор агрегатынын башкарычы тракторист Кара-оол Чооду, оон селшиктери Дегерма биле Ула Аралдынтер, Мандалаа Базыр-оол олар шалыкын аял-агыйын турар. Механизатор Калдыр-оол Лежиктин ийди-биле трактор агрегаты Агар ховуунда 156 га

САРЫГ-СЕП. (Телефон-биле). Партия райкомунун секретары Николай Павлович Федоровтун биске дам чыгыш болза:

— Районун тараажылары бөгүнге чедир 10 муң аял-агыйын чыгыш базырган. Хову аял-агыйын хун бүгүдө улам калбарын турар. «Совет Тыва» совхоз бөгүнге чедир 3000, «Тивелде» колхоз 2000, «Бурнулар» совхоз 1500 га черин шыгын базырган. «Октябрь 14 чыгыш» колхоз база хову аял-агыйын шалыкын чорудуп турар.

«Совет Тыва» совхозун, «Ленинч орук», «Октябрь 14 чыгыш» колхозтарын тараа шөлдери эки аял-агыйын турар.

«Чыраа-Бажы» совхоз 850, «Большевик» совхоз 200 га черин аял-агыйын.

Районда часкы хову аял-агыйын темп-тин хун бүгүдө улам калбарын турар. «Тыва» совхозун тараажылары эрте чажар тараа культураларын чымыл-агыйын май 5-не, а часкы тарылга май 15-ке чедир доктар согулган салган, тус-тус бригадалар, аял-агыйын, механизаторлар аразында чырышты калбарткан. Оон түндүгүндө олар бөгүнге чедир 2500 га черин шыгын базырган, 160 га черин аял-агыйын.

Ол аял-агыйын часкы хову аял-агыйын 26, оон ийди-биле аял-агыйын 11 трактор агрегаты аял-агыйын турар. Тараажылар 7500 га черге бо чымыш тарыш тараа культураларын чыгаалашкан, аял-агыйын 400 га сугаттын черин га бүгүндө 12 п. дүштүтү өртүп аял-агыйын салган турар.

Согултуткан тараажылар тараа культураларын чымыл-агыйын Аял-Ойнуң, Бедир-Шаттын, «Дой-Кара-Олектин» тараа шөлдери биле чылдын апрель 20-де эгелен, бо аял-агыйын хун бүгүдө улам калбартын турар.

Механизаторлар О. Семис-оол, К. Семис-оол, Д. Чан-оол, Н. Сокольников, К. Кошкар-оол олар эртер норманы доктаамал аял-агыйын чымыш шалык маадырларына саядын-турар.

М. КЫРЫЛГА-КАРА, бистин штаттан дашкар корр.

ЧАДАНА. (Телефон-биле). Чоон-Хемчик районун аял-агыйын тараажылары бөгүнге чедир 5140 га черин шыгын базырган, 1000 га черин аял-агыйын, 800 га черин сугаткан. Тараа шөлдери сугатканында 169 киж аял-агыйын турар.

«Суг-Хол» совхозун механизаторлары хову аял-агыйын шалыкын чорудуп, 1422 га черин шыгын базырган.

М. СЕВЕН, бистин корр.

«Көк-Тей» совхозун тарылга шөлдери биле шык базырышкынын тугуун, тараажылар май мунушун күш-агыйын эгеленгеш шалыкын аял-агыйын турар. Бо хунерде тракторист Алексей Аржановтун агрегаты хун бүгүндө норманын ырак ажырын, чырыштык мунушкынын боюн турар.

ЧУРУУКАРЛА: Алексей Аржанов болгаш оон агрегаты. А. КУРТАВТИН фотозу.

(СЭТА).

